

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok --- 4 koruny --- hal. Na pol roka --- 2 " --- " Na štvrt' roka --- 1 " --- " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ' a vydavateľ' : JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľ'stvo : Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. <i>sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</i></p>
---	---	--

Alleluja.

Po celom kresťanskom svete ozýva sa radostné Alleluja. Pán Ježiš Kristus vstal z mŕtvých. Zvífrazil nad žihadlom smrti, nad mocou diabla a nad zlosťou židovského ľudu. Slávnostne a svojou božskou mocou vstal z mŕtvých, aby nás vykúpil z večného zatracenia. V radostné dni tieto sviatočné, pozdvihnime nášho ducha a rozímajme o významnosti sviatkov veľkonočných a o tých povinnostiach, ktoré vyplývajú pre nás zo slávneho zmŕtvýchvstania Pána Ježiša Krista.

Z nekonečnej lásky svojej zomrel za nás na dreve kríža jednorodený Syn Boží. Zomrel smrťou potupnou, aby nás vykúpil. Ukrižovali ho tí, ku ktorým prišiel, aby ich oslobodil z pod moci diabla a spasil. Ku svojim prišiel a svoji ho nepoznali. Cez tri roky chodil medzi nimi, k dokázaniu svojho Božstva činil pred nimi zázraky, uzdravoval slepých, hluchonemých, malomocných, mŕtvých kriesil k novému životu. Národ židovský bol však zaslepený, nepoznal v ňom prorokmi predpovedaného Messiaša a ukrižoval ho z nekonečnej zlosti.

Kým pán Ježiš po svete chodil, učil človečenstvo poznávať svojho Otca nebeského, ukazoval mu cestu, ktorá vede k večnému spaseniu. Zatvrdlé a poblúdené srdcia ľudské otváral aby vstúpil do nich vieru, nádej a lásku. Viera, ktorú nám zvestoval Pán Ježiš, je viera svätá, jedine spasiteľná a božského pôvodu. Nádej, ktorú nám hlásal, posilňuje nás vo vytrvaní na ceste spasenia. Lásky, ktorú učil nás slovom, vznešeným príkladom a celým Jeho svätým

životom je nekonečná, veď z nekonečnej lásky obetoval sa za nás i na dreve kríža.

Či ale tak pevne a oddane veríme, či žijeme v takej nádeji, či v našom srdci takú lásku prechovávame, ako nám to Syn Boží prikázal? Ťažko nám padá povedať to dnes verejne, musíme ale uznať, že v tomto ohľade premnohí neobstojá pred prísny súdom spravodlivého Boha. Prikázania božskej a svätej viery Kristovej nezachovávame svedomite, učenie svätej cirkvi nenasledujeme. Kto ale vo viere neni pevný, kto si nevšíma cirkev Kristovú, pozbavuje sa najdrahších pokladov. Kto sa Boha zpúšťa, toho i Boh opúšťa. Človek bez viery hotový je ku zločinom každého druhu. Vraždy, samovraždy, zbojstvá, vlamačstva, podpalačstva páchajú ľudia, ktorí nemajú viery v pravého Boha. Kostoly po mnohých miestach sú prázdne, trestnice ale a árešty po celej krajine preplnené sú ľuďmi, ktorí nechcú znať, zapierajú a tupia trojjedineho Boha. Alebo či nádej v lepšiu budúcnosť na zemi a vo večnosti rozchvieva srdcia naše? Veď kto nemá viery, ten nemôže mať ani nádeje. Mnohí ľudia v ich nevere a zaslepenosti bohužial tak ďaleko idú, že zapierajú jestvovanie neba a pekla. Učenie Spasiteľa a svätej cirkvi jeho nechcú nasledovať, keby im ho sám Syn Boží osobne prednášal. Že zputlý bezbožník do neba nepríde, to sa samo sebou rozumie; jestvovanie pekla ale darmo zapierajú neverci a bezbožníci nech len majú trpezlivosť, presvedčia sa o tom, keď sa doň dostanú. Alebo či v srdciach našich prechovávame tú lásku, ktorej cez celý život učil nás Ježiš? Rozhliadnime sa po svete a

presvedčíme sa o zcela protivnom. Tu brojí dieťa proti vlastným rodičom, tam brat strojí úklady proti bratovi, tamto sestra oškoduje svoju sestru. V obciach tu i tam panujú nesvornosť a rozbroje; jedon nenávidí druhého, ani sám nevie prečo, ako keby Pán Ježiš nikdy nebol prišiel na tento svet a neučil nás nekonečnou láskou, keď za nevďačný ľud židovský modlil sa z kríža: Otče odpusti im, bo nevedia čo činia. Kto nemá viery, nádeje a lásky, ten ztratil cestu do života večného, ztratil svoje spasenie a kráča do večnej záhuby, do zatracenia večného.

Ježiš Kristus prišiel medzi svojich a svoji ho nepoznali. Kolko je takých, ktorí i prítomne nechcejú znať a nenávidia Krista Pána? Vzteklosť a zaslepenosť nevďačného ľudu židovského ukrižovala Syna Božieho. Zlosť a hovädská ukrutnosť poličkovala, bičovala a korunovala ho trnám. A či prítomne nie potomci tohoto nezďarného pokolenia znovu poličkujú a bičujú Krista Pána? Kto sa mu rúha a posmieva? V prvom rade sú to synovia toho bohaprázdneho židovstva, ktoré ho ukrižovalo na hore Kalvárii. Ako nekdý pred Pilátom, tak i dnes neveriace židovstvo podobnou vzteklosťou a besnotou každodenne v novinách vykrikuje na Krista: Ukrižuj ho, ukrižuj ho! Neveriace židovstvo v tomto boji proti Kristu a celému kresťanstvu, nasledujú slobodní murári, socialdemokrati, volnomyselníci a pokrokári. Keby mohli, Krista Pána znovu by vyviedli na Kalváriu, aby ho ukrižovali. Zabívajú, že Ježiš Kristus zvíťazil nad vzteklosťou a zlosťou židovstva, nad zaslepenosťou pohanstva, prevládal žihadlo smrti, pekelnú moc diabla a vlastnou mocou slávnostne vstal z mŕtvých.

Za božskú vieru Krista Pána, za jeho svätú cirkev, oduševnení nádejou, ktorú nám hlásal, spojení láskou, ktorú nás slovom a príkladom učil, bojujme spojenými silami. Víťazstvo Krista Pána je i naše víťazstvo. Vyše jedenásť millionov katolíkov je nás v Uhorsku. Keď každý nahliadne čo je jeho svätou povinnosťou, keď do posledného chlapa bratské ruky podáme si pod praporem kresťanskej ľudovej strany a Katolíckej Ľudovej Jednoty, Uhorsko istotne znovu zrodí sa v duchu Krista Pána a vyše jedenásť millionov katolíkov našej vlasti, oblažení ne-

zkladnou pevnou vierou, oduševnení nádejou v lepšiu, časnú a večnú budúcnosť, pútaní nezkladnou láskou sláviť budú šťastlivé, radostné a veselé: Alleluja.

Manifest jeho veličenstva kráľa.

Znova vymenovanie Khuenovej vlády.

Predstavenie snemovni.

Ministerpredseda gróf Khuen-Héderváry minule zažakoval bol s celou jeho vládou. Príčinu k tomuto zažakovaniu zadržala tá rezolúcia, ktorú Khuen Héderváry cieľom uduseného obštrukcie uzavrel bol s Kossuthovou stranou. V smysle tejto rezolúcie jeho veličenstvo kráľ rezervistov do služby povolal by mal len s povolením krajinského snemu. V tejto rezolúcii vo Viedni videli urazenie a obmedzenie panovníckeho práva. Jeho veličenstvo prijal zažakovanie Khuenovej vlády a prv než ju znovu vymenoval, stanovisko svoje označil nasledujúcim manifestom:

Milý gróf Khuen-Héderváry!

S ľlbokým poľutovaním zbadal som, na obsah zákonom Mne daných Mojich panovníckych práv poľahujúci sa ten rozdiel náhľadov, ktorý Vás a Vašich spoluministrov bol pohnul ku podaniu Vašho poľakovania.

Po celý čas mojho vladárenia, nasledujúceho po požehnanom zpäťvedení ústavného života, *starostlivo som strážil nad zachovaním úplnosti zákona a ústavného poriadku.*

V nerušenej vlastnosti má národ všetky svoje ústavné práva, medzi týmito aj právo präsantovania rekrútov a *nič nestojí odomňa tak ďaleko, ako tohoto dotknutie sa alebo naštrbenie.*

Z druhej strany ale musím sa pridržať aj tých v XVIII. zak. čl. z r. 1888. na Mňa sverených panovníckych práv, v smysle ktorých môžem povolal alebo zadržal v tomto zakone označených rezervistov a náhradných rezervistov, keď to zvlášne okolnosti potrebným robia.

Jakou rozhodnou Mojou vôľou je *v úcte držať ústavné práva národa*, práve s takou rozhodnosťou musím *neurazene zachovať aj*

Moje ústavné panovnícke práva a *Mojej panovníckej úlohe* len vtedy môžem zodpovedať, keď spoločne môžem zaplniť toto moje dvojité povolanie.

S dôverou vyzývam národ, *nech Mi obľahčí plnenie tejto Mojej úlohy spôsobom srovnateľným s mojím svedomím* a týmto zabezpečí pokračovanie ústavnej práce, zakladajúcej sa na jednomyselnosti kráľa a národa.

Dané vo Viedni, 30. marca r. 1912.

Franc Jozef vl. r.

Gróf Khuen-Héderváry vl. r.

Velavýznamný manifest tento zrejším dôkazom je toho, že jeho veličenstvo nadovšetko v účtivosti má konštitúciu a zákony krajiny, svedčí on ale aj o politickej nesbehlosti grófa Khuen-Héderváryho, ktorý už či z nevedomosti, či z ľahkomyselnosti, jeho veličenstvo ku tomuto osvedčeniu prinútil. Vzdor tejto trpkéj zkušnosti však jeho veličenstvo

Znovu vymenoval Khuenovú vládu.

Uradný list 30. marca uverejnil kráľovské prípis, ktorými znova vymenovaní, patrične v doterajších hodnosťach potvrdení sú: ministerpredseda gróf *Khuen-Héderváry*, finančný minister *Ladislav Lukács*, minister obchodu *Ladislav Beöthy*, minister orby gróf *Béla Serényi*, minister kultu a výučby gróf *Ján Zichy*, minister pravosudia *Franc Székely* a minister honvédov *Samuel Hazai*. Ministerpredseda gróf *Khuen Héderváry* ako posiaľ aj napozatým podržal si správu ministerstva vnútra, ministerstva okolo osobnosti kráľa a ministerstva horvátskeho.

Predstavenie sa Kkuenovej vlády.

Znovu vymenovaná Khuenová vláda v krajinskom sneme predstavila sa v zasadnutí 1. apríla. Predstavenie to o nalo byt veľkolepé tak to aspoň v pláne mala Khuenová väčšina mungovská. Po zahájení snemového zasadnutia major domu snemovne znova vymenovaných ministrov slávnostne zaiedol ku ministerským kreslám, ako keby si ich sami neboli našli. Mungovská väčšina s veľkým hlukom pozdravila znova vymenovanú vládu, stranky opozície chovaly sa chladne a ticho. Ministerpredseda,

gróf *Khuen-Héderváry* pozdvihol sa k slovu a v krátkej reči označil príčiny, ktoré ho primaly aby s jeho vládou zadakoval a terajšie vymenovanie znova prijal, zvlášte tým cieľom, aby jeho veličenstvo panovníckej povinnosti svoje i napozatým plniť mohol sôdpovedne jeho svedomiu.

Na Khuenovú reč odpovedali vodcovia opozicionálnych stránok. Stanovisko kresťanskej ľudovej strany krátkou rečou vysvetlil jej predseda, skutočný vnútorný tajný radca

gróf *Aladár Zichy*.

Z radov vodcov opozicionálnych stránok — vyzdvihol v jeho reči — za každej príležitosti žiadajú, aby volebná reforma presne bola prevedená. Ja konečne žiadam s úplným dôrazom, aby aj v krajinskom dome zcela určite bolo vyslovené, že nateraz v krajine vôbec neni vážneho faktora politického, ktorý by nepracoval na tom, aby volebná reforma čo najsúrnej bola prevedená. Po tomto v krátkosti podotknem osvedčenie pána ministerpredsedu. Predložil nám príčiny, ktoré ho k tomu viedly, aby znova prijal vládu. Mne sa pozdáva, že pán ministerpredseda z jeho osvedčenia volačo vynechal. Ja ako ľudí ctím si mužov tejto vlády a bárs ako protivník, ctím si aj jej stranu a preto som presvedčený, že tato vláda len tak znova prijať mohia poverenie a celá pracovná stránka len tak môže byt s ňou solidarna, keď tie zásady ktoré zložili v takrečenej rezolúcii, aj dnes vyznávajú a len nútné okolnosti viedly ich k tomu, aby ich opnstili. Ja sám budem najposlednejší, ktorý tejto vláde výčitky budem robiť preto, že pod nátlakom ťažkých okolností znova prijala poverenie. (Hlučné schvalovanie.) Za potreby je ale vysloviť to v krajinskom dome zreteľne a dôrazne, že väčšina snemovne tie zásady, na ktoré prisahala cez dlhé týždne, vyznáva aj pritomne. (Hlučný potlesk z ľavej strany.)

V krajinskej znenovní vlnožov znova vymenovaná vláda predstavila sa 2. apríla.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmenky pre každého.

Ku katolíkom.

Prečo sme my katolíci nesvorní? Prečo sme potrhani na stránky? Prečo sme neni jednomyselní? Prečo sa delíme dľa rodu, dľa majetku, dľa národnosti a dľa politiky? Prečo sme neni v jednom tábore? Prečo nás neviaže láska kresťanská?

Tažko je odpovedať na tieto otázky. Smutná vec je, že je tomu tak, ako je, ačpráve tak by malo byť, aby sme spoludržali, aby sme v jednom tábore bojovali za cirkev a svoje záujmy. Nesmieme byť roztrúsení, nemáme bočiť jedon od druhého: nie sa haňbiť za svoju vieru, lež sme ju vyznávať a ju udatne brániť proti nepriateľom.

Držme teda spolu. Shromažďujme sa pod zástavou Katolíckej Ludovej Jednoty. Buďme jej verní a smelí bojovníci. A ako členovia Jednoty pridržajme sa v politike kresťanskej ludovej strany, bo iba táto je katolícka, iba ona má program kresťanský. Ako sa protestant a žid pridrža strany liberálnej, tak každý povedomý katolík pridržať sa má kresťanskej ludovej strany.

Zkúsili sme, že nás katolíkov naši nepriatelia nenávidia a kde len môžu do pozadia tisnú, Zkúsili sme, že liberálom neide iba o to, aby potupili a ožobráčili katolíkov. Ešte nebolo pádu, že by bol liberál katolictvo bránil a hájil. Hľa, aj gróf Ján Zichy len dotiaľ hájil katolictvo, kým nebol liberálom. Jaknáhle na kliniec zavesil kresťanské zásady, hneď sa dal do katolíkov a slobodným murárarom vydal baróna Barkóczyho.

Ponevác nás teda liberáli klamú, utlácajú a urážajú, ponevác naše záujmy bráni iba kresťanská ludová strana, ponevác iba pomocou tejto stránky utvoriť môžeme kresťanské Uhorsko, my katolíci držme spolu a pri voľbách hlasujme jedine na ludového kandidáta *Katolík*.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kresťan». «Kresťan» už cez XVIII. osemnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kresťan číta a predpláca len «Kresťana».

Veľká noc u prvých kresťanov.

Najvýznamnejšiu udalosť života Krista Pána svätíme vo veľkonočné sviatky. Vo Veľkú Noc Ježiš Kristus spasil pokolenie ľudské a zmŕtvýchvstánim jeho dokázal, že je skutočne Boh. Cirkev z tejto príčiny sviatky veľkonočné svätily vždy veľkolepými obradmi. Skvelosť vonkajších obradov zväčšovala ešte i tá obyčaj, že v tieto dni do lóna cirkvi prijatí boli všetci, čo najnovšie prihlásili sa ku viere Kristovej. Tohoto veľkolepého úkonu stopy, za našich dňov vídať iba v obradoch, aké prevádzajú sa vo Veľkú Sobotu. Ztratily však mnoho z ich veľkoleposti.

Za prastarých časov v Ríme noc pred veľkou Sobotou považovali za výročitý deň prijatia sviatosti Krstu. Ulice svätého mesta plné byly veriacimi, ktorých obličaje žiarily sa blaženosťou alebo zronené byly zármutkom, dľa toho, ako spoluúčinkovali s milosťami, ktorých stali sa účastní skrže prijatie Sviatosti Krstu. V Ríme do lóna cirkvi svätej prijali nielen tých, čo tam obrátili sa ku Kristu Pánu, lež i prichodiacich z celého sveta. Longobardi, Frankovia, Anglosási, Nemci, často i mohútni vladári v prekrásnom a drahocennom rúchu spolu s Rímanmi a Grékmi tiahli do baziliky lateranskej, sídelného to chrámu svätého Otca, kde prijatým kresťanom udelovali Sviatosti Krstu.

Lud v ohromnom počte hŕnul sa do chrámu lateránskeho, každý chcel byť prítomný pri udelovaní Sviatosti Krstu. Veľkolepý je chrám lateránsky. Stĺpy umeleckého vyhotovenia delia ho na päť lodí, steny kryté sú drahocenným mramorom, hlavné a bočné dvere skvejú sa od zlata a striebra. Lud vstupuje do chrámu pri speve sv. litánií. Svätý Otec prichádza s veľkým sprievodom a posadí sa na tróne. Na to kňaz obradník vstúpil na kazateľňu a začal «Exultet» ku posviacaniu sviece. Po zakončení modlitby zapálili veľkonočnú sviecu. Na to hneď i veriaci zapálili sviece, ktoré so sebou doniesli. Obrovský chrám boží osvetlený bol v jednom okamžení...

Osvetlený chrám jeho veľkoleposťou hlboký dojem učinil zvláste na tých, čo mali byť pokrstení. Túžili za svetom nadprirodzeným. Vznešenosť jeho tušili, veď chrám lateránsky v zried-

kavej jeho kráse predstavoval im krásu a veľebu života duševného. Cirkev však ako pečlivá matka, prv než by dieťkam svojim úplne dala pocitiť blaženosť tejto krásy, poučuje ich ešte raz a naposledy. Mluví ku nim v 12 epistolách, ktoré aj za našich dní čítané bývajú pri obradoch Veľkej Soboty. Predmetom týchto čítaní sú: vznešenosť a nadprirodzené hojné milosti vyvierajúce zo svätého kríža. S výrazom vrúcnych vďakov za tieto milosti zakončili sa prípravy ku svätému Krstu.

Svätý otec po zakončení čítania opustil trón a s celým sprievodom, obkľúčený veriacimi prešiel do krstedeľnej kaplny, vedľa chrámu sa nachodiacej. Aby ale prijatie a udelenie Sviatosti Kristu bolo tým spasonosnejšie, pri priechode do krstedeľnej kaplny pápež a veriaci odriekali litanie.

Krstedeľná kaplna vystavená je z čistého mramora. V prostred kaplny nachodilo sa pleso, ktorého kraje ozdobené boli striebornými popostavami: Krista Pána, sv. Jána Krstiteľa a Božieho Baránka. Do plesa tiekla voda viacej cievami. Tí čo mali byť pokrstení ako aj veriaci s horiacimi sviecami postavili sa okolo plesa, sv. Otec ale začal posviacať krstedeľnú vodu.

Aknáhle odznely posledné slová posviacky vody, tých čo mali byť pokrstení, archidiakon viedol ku trónu svätého Otca, kde všetci slávnostne, pred obličajom cirkvi zložili vyznanie viery.

Za tým nasledovalo dychtíve očakávané okamženie. Na sv. Krst čakajúci zložili vrchné rúcho a schodkami vstúpili do plesa, kde kňazi obradníci poliatu ich vodou, pri čom upotrebovali ku udelovaniu Sviatosti Krstu predpísané slová. S týmto duša pokrstených očistená bola od každej škvrny a stala sa bielou ako snáh. Prastarý svet nábožný dal i tomu zovňajšieho výrazu, bo krstní rodičia hneď po krste do bielo rúcha obliekli pokrstených.

Takto udelovali Sviatosť Krstu za prastarých časov.

Pokrstení noví veriaci boli už dospelí. Proti nepriateľom Krista Pána bojovať museli, hneď po sv. Krste, preto aj udelená bola im hneď aj Sviatosť birmovania, v ktorej pomazaní boli za bojovníkov Krista. Sviatosť Birmovania udelili im na druhom mieste v oratoriume sv. Kríža.

Veľkolepý a hlboko dojímavý bol priechod do tejto miestnosti. Ako otvorené boly vysoké dvere krstedeľnej kaplny, pokrstení s horiacimi sviecami v rukách v bielom rúchu kráčali uprostred množstva. V oratoriume novopokrstení znovu postavili sa okolo svätého Otca, ktorý ramena svoje vystrel nad nimi a prosil Všemohúceho, aby prítomne novonarodené dieťky cirkvi posilnil nebeskými milosťami. Pokrstených a Sviatosťou Birmovania posilnených nových veriacich svätý Otec posvätenou krizmou poznačil znamením svätého Kríža a ako viditeľná hlava cirkvi bozkom pokoja prijal ich do spoločnosti veriacich.

Po udelení Sviatosti Birmovania sv. Otec i všetci veriaci vrátili sa do chrámu a pre pokrstených slúžil sv. omšu, pod ktorou pristúpili ku sv. prijmaniu. Po sv. omši pokrsteným predložili jedlo z mlieka, mádu a vody pripravené. Cirkev týmto ešte raz napomenula ich na veľké šťastie, akého stali sa účastní. Chcela ich upozorniť, že skrze Sviatosť Krstu občania sú kráľovstva mliekom a mädom tekúceho a že po ťažkých cestách života najdu pramene občerstvujúcej vody.

Pri východe slnka opustil ľud chrám Boží. Dávnej pokrstení v tejto noci prežili znovu najblaženejšie ich rozpomienky, posilnili sa v ich rozhodnutiach a duševne znovu stali z mrtvých s Kristom. Novo pokrstení ale ako ich brata pozdravili z mrtvých vstalého Krista: z tmí hriechov aj oni vstali z mrtvých ku svetlu pravdy, zo smrti nešťastného pohanstva vzkriesení k novému životu v Kristu a preto s úprimnou radosťou blaženého ich srdca opakovali hlučné: Alleluja.

Trstená zas obetou požiaru.

Len v októbri minulého roku zhorelo v Trstenej štyridsať domov s pobočnými stavami a teraz vo stredu 27. marca o 2. hodine popoludní znovu vypukol tam oheň a zhorela takmer celá Trstená. Pustošiacemu živlu padlo v obeť tristo domov, viac verejných budov, nesmierne množstvo domácich zvierat a obilia, tak že obyvatelia 3000 duší počítujúcej a prekvitajúcej veľkej obce vyšli takmer na mizinu a čaká na nich tá najväčšia bieda. Hroznému

požiaru padlo v obeť: 300 domov, medzi nimi budova Hornovidiieckej úverkovej banky, gymnázium, kláštor, budova okresného súdu, synagoga, Scheinova tlačiareň a kláštorový kostol. Byty zamestnancov oravskej železnice všetky zhorely. Na povale žandárskej kasárne nakošené náboje vybuchli, ale na šťastie nikomu neublížili. Poštová budova zhorela, ale služnovský úrad ostal nedotknutý.

Oheň vypukol v susedstve bývalého hlavného služného Mutnyánskeho z posiaľ neznámej príčiny a následkom prudkého vetra veľmi rýchle sa rozširoval. Miestni a tvrdošínski ohňohasiči neboli vstave oheň lokalizovať a preto lahly popolom všetky tie domy, ktoré stály v tom smere, kadiaľ sa oheň šírila. Škodu šacujú na poldruha milióna korún, z čoho len veľmi málo bude vynahradené cestou assekurácie. Že sa oheň tak rapídne šírila, toho jedna príčina bola aj tá, že v Trstenej, ako vôbec vo všetkých oravských obciach, domy boli drevené, dvory sú veľmi úzke a tak budovy veľmi blízko stály jedna pri druhej, následkom čoho lokalizovanie ohňa vo veľkom vetre stalo sa nemožným. Trstená teraz len železnicou je spojená so stoličným mestom Dolným Kubínom, lebo v Trstenej poštová budova zhorela a telegrafické a telefonové vodičky vyšly na vnivoč. Poštový majster Csurjak nasadením vlastného života tak zachránil poštové cennosti, že ich všetky cez oblok vyhodil z horiaceho domu. 208 rodín je celkom bez prístrešia. K napomoženiu ubohých pohorelcov utvoril sa päťčlenový pomocný výbor. Stoličný pomocný výbor medzi nešťastnými rozdeliť dal posiaľ: 2000 korún, 500 chlebov, 6 vagónov slamy, 6 vagónov ovsa, 2 vagóny jačmeňa a 2 vagóny zemiakov. Cieľom napomoženia nešťastných pohorelcov uverejňujeme nasledujúcu

Prosbu:

Veľká obec Trstená po hroznom požari 29. októbra m. r., vo stredu znovu stala sa obeťou pustošiaceho ohňa. Takmer tri štvrté mestečka skoro celkom lahly popolom. Zhorely: Kráľovské gymnázium katolícke, kláštor Františkánov i s kostolom, r. k. školy. škola židovská i so synagogou, poštový úrad, celé rady ulíc s 306 domami a s gazdovskými stavami. Škoda je

tým hroznejšia, bo teraz z jary ľudia ani semená nemajú na siatie. Ubohí pohorelci v mene Božom ku všetkým šlachetným a veľkodušným priateľom ľudu úpenlive uchádzajú sa o pomoc a uctive prosia zaslať ju na rímsko-katolícky farský úrad v Trstenej (oravská stol.)

Pravda oči kole.

Viem, lebo som to neraz zkusil, že socialdemokrati nemajú to radi, keď sa dakto s ich záležitosťami zaoberá; ich privátne veci v novinách pretriasa a ich nauky kritizuje, Oni však proti ich odporcom všetko si dovoľujú. Slobodne napádajú kapitalistov, bez ohľadu na to, či tie urážky zaslúžili alebo nie? Voľne špincú na kňazov, bárs oni toho v žiadnom ohľade nezaslúžili. Voľne rozširujú svoje zásady, bárs nemožno riecť o nich, že sú všetky opravdivé a prospešné. Socialdemokrati nenávidia kritiku, bo natoľko sú zaslepení, že všetko iné za škodné a za zlé vyhlasujú, iba oni sú dokonáli, múdri, spravodliví, ľudskí a iba ich nauky slúžia k spásu a k blaženosti ľudu.

Toto je však predpojatosť. Nahliadnime do knih a spisov socialdemokratických a rozmýšľajme nad každým ich tvrdením, obstoja-li pred súdom zdravého rozumu? Nie veru! Veď tí najchýrnejší vodcovia socialdemokratov neveria všetkému čo písali a s čím robotníkov štvú, búria a oduševňujú. Tie zásady slúžia iba ku organizovaniu. Sú ony tým mäďovým motúdom, za ktorým robotníci lipnú. Bez týchto zásad niet agitácií. Bez nich nemožno oduševňovať a v odborných organizáciách udržať súdruhov. A to je vec prirodzená. Len jednostajné štvanie a agitovanie prerobí robotníka a dá mu tej viery a toho presvedčenia, že niet vznešenejšieho nad socializmom a niet spasenia bez neho. Preto nauky o kapitalisme, o súkromnom majetku, o sriadení socialistickeho štátu sú iba sofizmy. Poslúžia ony k tomu, aby v robotníkoch ružové nádeje vzbudily. V skutočnosti by to ale celkom ináč vyzeralo. Nech by vodcovia dľa socialistických náuk utvorili štát, čím skôr by zkusili, že sjednotené bratstvo a sloboda, o čom oni tak krásne vedia sa rozpisovať, v živote celkom inak barví ako na papieri. Práve preto socialdemokrati nesmujú byť predpojatí a

jednostranní. Nesmejú v posmech uvádzať včulajšie zariadenie štátov a nesmejú tiež svoje nauky za svetspasiteľné vyhlasovať. Ani to nečinia múdre, že sa od občanských tried vzdiaľujú a proti nim nenávisť rozsievajú. Protivy medzi ľudstvom panujúce vyrovnáť možno iba so spojenou silou a s obapolným dorozumením. K tomu ale potrebné je i právo kritiky. Neslobodno prebijať hlavu tomu, kto bez obalov a otvorene pravdu povie aj socialdemokratom!

Ondrej Hladký.

Obrovský štrajk v Anglicku.

Nižšia snemovňa v Londýne, ako sme sdelili, prijala zákonný návrh o minimálnej pláče kamenouhelných baníkov. Vo vyššej snemovni behom tohoto týždňa zakončia pojednávania o zákonom ustálení minimálnej pláče pre baníkov. Ostatne veľmi otázno je, či tento zákon, keď aj bude sankcionovaný, bude mať žiadúci výsledok. Novšie smerčie vyjednávania medzi majiteľmi baní a baníkmi sa zmarilo a tak rozptýlená bola i posledná nádej, že sa medzi štrajkujúcimi baníkmi a majiteľmi baní podarí pokoj uzavrieť.

Anglická vláda v tom páde, keby štrajk baníkov ani po sankcionovaní zákona o pláči neprestal, v záujme odstránenia nedostatku uhlia porobí ďaleko siahajúce poriadky. Súčasne budú porobené poriadky aj na obranu pracujúcich baníkov. Nazdávajú sa, že vojenská vláda povolá rezervistov.

Štrajk baníkov v Anglicku zapríčiňuje náramné škody. Ztratu železníc dosiaľ šacujú na päťatridsať millionov korún. Dľa štatistických výkazov štyri milliony robotníkov nemá zárobku. Následkom štrajku na baňských okoliach zúri hlad, len v Londýne mestská vrchnosť denne rozdá vyše stotisíc obedov hladujúcim rodinám baníkov. V Cumberlande štrajkujúci baníci napadli na pasienkoch stáda oviec, zajali z nich niekoľko kusov a hneď tam ich zarezali, natiahli na ražeň a upiekli. Stáda na pasienkoch chráni teraz žandarmeria. Na takéto následky tohoto štrajku a štrajkov vôbec, nemôžu byť pyšní socialdemokrati.

V Rakúsku nezmenilo sa polozenie baníkov. Medzi českými baňskými robotníkmi badať po-

hyb, aby baníci vypovedali všeobecný štrajk. Klub rakúskych socialdemokratov uzavrel, že predostre resolúciu, v ktorej vyzve vládu, aby sa naskutku zamiešala do vyjednávania, ktoré sa vedú medzi majiteľmi baní a baníkmi a prinúťtia majiteľov baní, aby požiadavky svojich robotníkov splnili.

V Belgicku v antwerpenskom prístave je na sklade 2000 vagónov belgického uhlia, pre anglické železnice, ale uhlie nemôžu odviezť, lebo niet uhlie vezúcich lodí.

V Amerike povereníci baníkov neprijali pokoj sprostredkujúce zakročenie präsidenta Tafta a vyhlásili, že vyjednávajú chcú bezprostredne s majiteľmi baní.

POLITICKE CHYRY.

Z kresťanskej ľudovej strany snemovej.

Krajinskí vyslancovia kresťanskej ľudovej strany v sobotu večer 30. marca navštívili klub strany a zvlášte skutočný vnútorný tajný radca gróf Aladár Zichy, pápežský praelát Ján Molnár, Mikuláš Zboray, Alexander Simonyi-Semadam, Štefan Haller, Karol Huszár, pojednávali o tom, že gróf Khuen-Héderváry znovu vymenovaný je za ministerpredsedu a že jeho veličenstvo kráľ vydal na toto vymenovanie poľahný vlastnoručný manifest. Každý z vyslancov kresťanskej ľudovej strany s úctou spomenuli ústavný hlas kráľovského manifestu, všetci ale uznali, že znovuvymenovaná vláda zcela opustila základ resolúcie s Kossuthovou stranou. Do reči prišli za tým i terajší stav parlamentu a tá otázka, čo bude v tom páde, keď vláda cieľom udušenia obštrukcie osvedčí sa a stanovisko svoje označí o volebnej reforme. Prítomní krajinskí vyslancovia jednohlasne konštatovali, že kresťanská ľudová strana od prvopočiatku žiadala rozšírenie volebného práva, preto aj len úprimne tešila by sa tomu, keby táto reforma čím skorej prevedená bola.

Štátna podpora pre hornouhorské mesta.

Minister vnútra ako podporu miest v štátnom rozpočte na tento rok obsažené štyri milliony korún už vyassignoval. Z tohoto obnosu štátnu podporu dostaly nasledujúce hornouhorské mesta:

Košice 77 tisíc korún, Prešporok 75 tisíc, Baňská Štiavnica a Belá 50.000, Kremnica 10.500, Levice 14.000, Nová Baňa 12.000, Dobšina 11.000, Jelsava 14.000, Revúca 11.000, Rim. Sobota 20.500, Rožňava 14.000, Krupina 14.000, Ružomberok 15.506, Lučenec 18.500, Nové Zámky 15.000, Nitra 24.000, Skalica 15.500, Pezinok 14.000, Modra 12.000, Trnava 19.000, Sv. Jur 11.000, Bardijov 15.000, Prešov 26.000, Sabinov 11.000, Gelnica 11.000, Iglov 13.000, Kéžmark 22.000, Leibic 10.000, Levoča 13.000, Poprád 14.000, Spišská Belá 10.000, Spišské Vlášky 10.000, Spišské Podhradie 12.000, Trenčín 17.000, Žilina 12.000, Baňská Bystrica 22.000, Brezno 10.000 a Zvolen 17.000 korún.

Zo snemovne.

Snemovňa krajinských vyslancov 1. a 2. apríla vydržovala zasadnutia. Z príležitosti predstavenia sa znovu vymenovanej vlády 1. apríla stanovisko kresťanskej ľudovej strany vysvetlili skutočný vnútorný tajný radca gróf Aladár Zichy a Mikuláš Zboray. Pohorelcom v Trstenej krajinskej snemovňa ako podporu odhlasovala na jeden deň padajúci plat každého vyslanca a zasadnutia odročila na viacej dní.

Z CUDZOZEMSKA.

Taliansko-turecká vojna. Akcia talianskej floty na európskych vodách Turecka prevádza sa ešte vždy len na papieri. Tak sa zdá, že správa talianskej armády nateraz stojí na stanovisku vyčkania, lebo na africkom bojišti novšie neudaly sa významnejšie udalosti. Možno že prestávku vo vojenských operáciach Talianska zapríčinila akcia mocností v záujme pokoja, pretože ale táto akcia nesľubuje zdar, je pravde podobne, že Taliansko bude prinútené porobiť rozhodné kroky. Talianska vláda preto meškala s porobením rozhodných krokov, lebo chcela vyčkať schôdzku nemeckého cisára s talianskym kráľom. Tak sa zdá, že Taliani od tejto schôdzky mnoho všeličo úfali, ale tieto nádeje sa nespĺnili. Nemecký cisár údajne povedal, že Nemecko neurobí nátlak na Turecko, ba upomenul Taliansko na miernosť. Jestli tento chýr zodpovedá pravde, tak Taliansko sotva začne akciu na európskych vodách Turecka.

Najnovšie prichodí chýr o veľkej porážke Talianov. Anglický vojenský zpravodajca Lepings Wright, ktorý sa sdrzuje na tureckom hlavnom vojenskom stáne, oznamuje, že Turci Pri Derne zvíťazili nad Talianmi, ktorí utratili 27 dôstojníkov, 3500 poddôstojníkov a obecných vojakov a celý svoj tábor, kdežto Turci utratili vraj len 150 ľudí. Pred týmto víťazstvom 12. a 13. marca Turci tiež vyhrali bitku, v ktorej Taliani utratili 47 dôstojníkov, 1700 vojakov a pristroje na telegrafovanie, kdežto Turci mali len 53 ranených.

CHYRNIK.

Všetkým cteným dopisovateľom, čitateľom a čitateľkám «Krešťana» prajeme šťastlivé sviatky.

Z arcibiskupstva ostrihomského. Viktor Jalsovszky, kaplán nemocnice sv. Rokusa vymenovaný je za katechéta budapešťanského; Rudolf Flanek pomocný kurát nemocnice sv. Štefana poslaný je za kaplána nemocnice sv. Róchusa. — Mikuláš Martini farár obce Pozsonyivánka vymenovaný je za dekana škôldozorcu okresu seneckého. — Za examinátorov profesorov náboženstva vymenovaní sú: dr. Karol Kiss, dr. Karol Wiedermann, dr. Franc Jehlicska a dr. Eugen Gallovich.

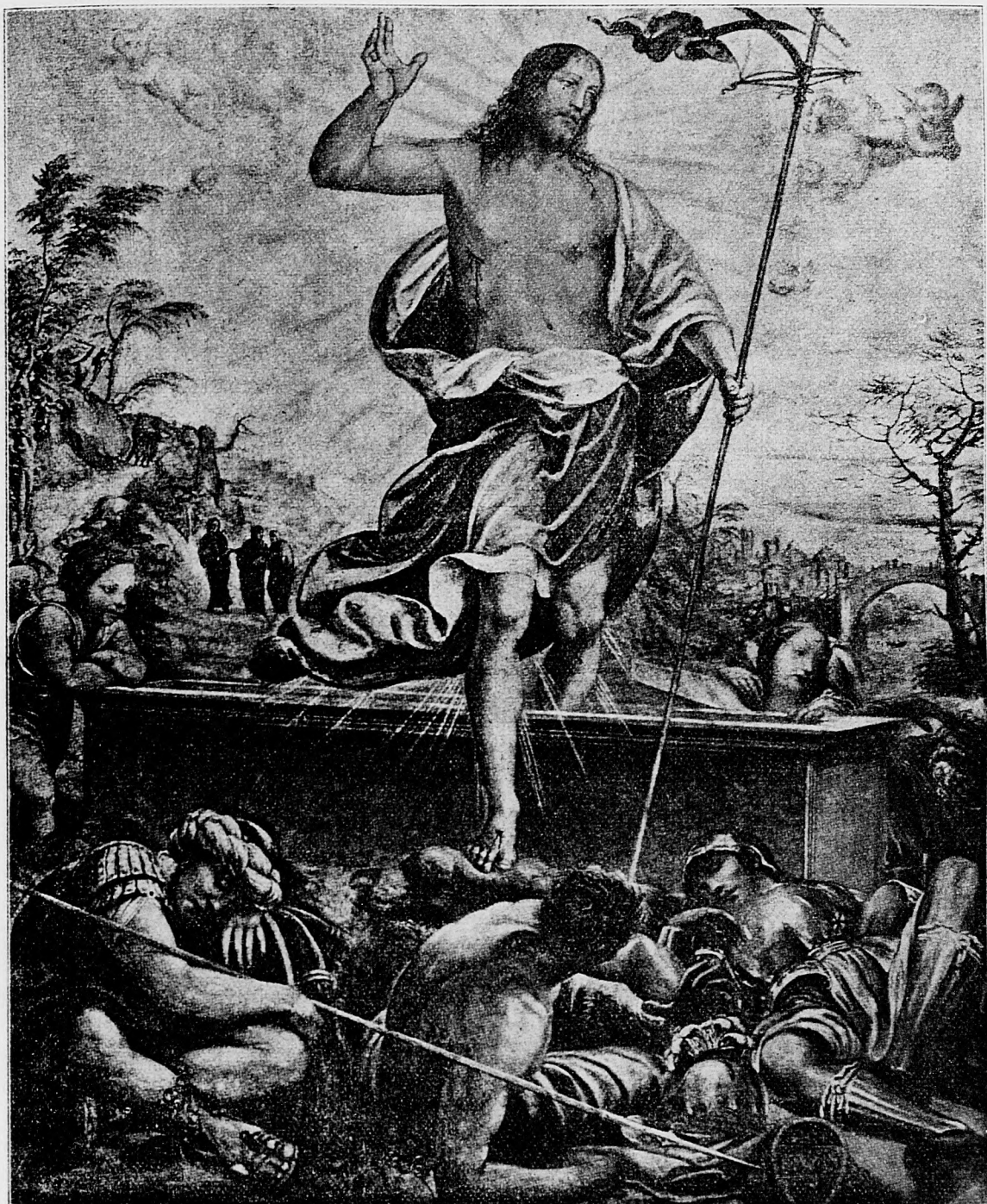
Z biskupstva nitrianskeho. Osvietený pán biskup nitriansky gróf Vilhelm Batthyány vymenovaný je za rytiera suverenného radu Malty.

Z biskupstva spišského. Ján Gassay kaplán lúžňanský (Liptov) po krátkej chorobe a pobožnom prijatí sv. sviatosti zomrel dňa 3. marca v 24. roku života svojho. — Rabčanský kaplán Ján Bukna a čižňanský kaplán Martin Jablonszky vzájomne sú prelození.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie 27. marca v katolíckom autonómnom kruhu zimné prednášky zakľúčil peknou rečou o cirkevnom živote a dokázal veľké dobrodenia aké katolícka cirkev ľudskej spoločnosti preukazovala v minulosti a preukazuje ešte i prítomne. Ku tejto veľavýznamnej prednáške dostavila sa inteligencia celého mesta. — Kresťansko-sociálny spolok 25. marca slávnostným spôsobom vydržoval svoje ročné shromaždenie, v ktorom peknú reč povedal dr. Julius Baranzsky, pravotár z Budapešte. Spomenutý spolok 24. a 25. marca z tejto príležitosti zariadil pekné dobročinné predstavenie divadelné. — Veľké prípravy robia ku krajinskému kongressu juristov a žiakov stredných škôl. Kongress ten vydržíavaný bude 19—21.

apríla. V tejto záležitosti minulý týždeň vydržovali tu poradu: Aladár Haasz čestný predseda, Franc Köhler prefekt a Tibor Jantsitz, pokladník budapešťského kollegiuma sv. Imricha. Na tomto kongresse krom 4 biskupov súčasných sa a reč držať bude i gróf Adalbert Apponyi. — Barnabáš Répászky prior praemonštraten-

biskupský notár a Alois Ottó farár z Lásztócz, ako misiónári biskupstva cez 8 dní s veľkým úspechom duševným vydržovali tu sv. missie, na ktorých súčasťnilo sa a ku sv. sviatosťam pristúpilo mnoho ľudu z celého okolia. — *Abaujnásd*: Imrich Lehoczky veľazaslúžený organista učiteľ na odpočinku, ktorý i pred-

Zmrtvýchvstanie.

ského domu v Rožnave a direktor tamojšieho praemonštratského gymnázia v 49. roku a v 22. roku profesorského účinkovania zomrel minulý týždeň. — Spolok katolíckych tovaryšov 24. marca zariadil dobre vydatené divadelné predstavenie. — Za dušné spasenie v Pánu zosnulého Jozefa Kiss, bývalého direktora katolíckeho čitateľného kruhu 21. marca odbavované bolo slávnostné requiem. — *Jászóujfalu*: Barnabáš Toszt.

sedom bol učiteľského spolku okresu košického, tieto dni zomrel v 65 roku života svojho a pochovaný bol za prítomnosti veľkého počtu národa a priateľov.

Chýry zo Šáriša. *Prešov*: V poslednom stoličnom výborovom zasadnutí podžupan stolice šárišskej predostrel návrh, aby stoliční úradníci platili 1 percent dane a aby ku tomuto zaviazané bolo i mesto Prešov. V mestskom výbore protestovali proti tomuto uzavretiu

a dľa spravodlivosti ho aj odmrštili. — V zasadnutí patronážskeho spolku, Jozef Tahy podžupan stolice sárišskej 17. marca predostrel návrh, aby utvorená bola domoveň pre čelad. Návrh tento prijatý bol jednoducho. — Dr. Achill Baán tunajší pravotár prevzal redakciu katolíckych novín «Sáros». — Tunajší potravný spolok úradníkov 24. marca vydržoval riadne shromáždenie. — Cieľom ďalšieho vzdelania sa, ministerstvo výučby pre učiteľov ľudových škôl od 1. júla zariaďuje učiteľský naukobeh v miestnosťach krajinskej ženskej praeparandie. K tomuto naukobehu prijmu do 50 učiteľov. — *Kisszeben*: Minulý týždeň vypukol tu oheň, ktorému padlo v obeť 7 domo i s pobočnými staviskami. — *Nagysáros*: Behom jedného mesiaca zomrelo tu 10 malých detí. — *Zboró*: S povolením ministerstva obchodu tohoročné jarmoky zo 24. júna a 28. decembra preložené sú na 25. júna a 30. decembra. — *Sztankahermány*: Oblúbený odpust k ucte siedmiboolestnej Panny Marie za prítomnosti početného národa z celého okolia odbavovaný bol 29. marca. Hrubú sv. omšu slúžil Ján Kurimszky neunávený farár a dojímavú kázeň držal Jozef Novák kaplán zo Szinye.

Chýry zo Spiša. V Kézmarku zase sa usadil jeden židovský lekár. — V Gňazdoch v tieto dni jeden robotník vlámal sa k mäsiarovi Jánovi Gudanekovi a ukradol mu šesť šuniek a viacej iného mäsa. Zlodca chytili a posadili do levočského žalára. — V Spišskom Podhradí statok na ostatnom jarmoku bol tak drahý, ako ešte nikdy. Za jeden pár volov pýtali od 1000 do 1200 korún. — V Poľskom Kroščenku nad Dunajcom zomrel tamjší farár Anton Lentkovszki v 60. roku svojho života v 34. roku svojho kňazstva. Nebohý bol i v Magure známy, kde viac razy kázal. — Zo spiškosobotského žalára 18. marca uprechl z Mateoveic pochádzajúci Matej Reichmann, ktorého zatkli pre zlodejstvo. Stopovali ho hneď, lež bez výsledku. — V Jablonove miestni údovia Kat. Lud. Jednoty dňa 10. marca pred kostolom držali poradu, na ktorej súčasťou sa celá obec. Rečníkom bol duchovný správca semenišťa dr. Pavel Dolyák, ktorý v svojej poldruhej hodinovej reči rozpamätal sa na zásluhy nebohého grófa Ferdinanda Zichyho, hovoril o páde baróna Alexandra Barkóczyho a potom rečnil o spoločenskom a politickom spoludržaní katolíkov.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Záhrebský arcibiskup dr. Georg Posilovics na všeliaké dobročinné ciele obetoval jeden million 646.800 korún. Ejhla dobročinnosť tej mnohorazy napadnutej mrtvej ruky! O tom pravda mlčia židovsko-liberálne noviny.

Podakovanie. Pre mojich milých pohorelcov farníkov od panej Marie Sevesik z Relova dostal som 10 korún. Pán Boh hojne zaplať. — Franc Klein, farár richvaldský.

Duševné cvičenia. Katolícki učitelia Horného Turca dňa 21. marca držali duševné cvičenia na Vrútkach pod vedením františkánskeho predstaveného Honoráta Rogovszkiho zo Žiliny. O deviatej mali rozji-

manie a potom sa vyspovedali. O desiatej miestny farár Ján Komora slúžil sv. omšu, pod ktorú pristúpili ku spoločnému sv. prijmaniu. Duševné cvičenia zakončené boli s rozjímaním. Na tých duševných cvičeniach súčasťnili sa i katolícki učitelia miestnych štátnych ľudových škôl.

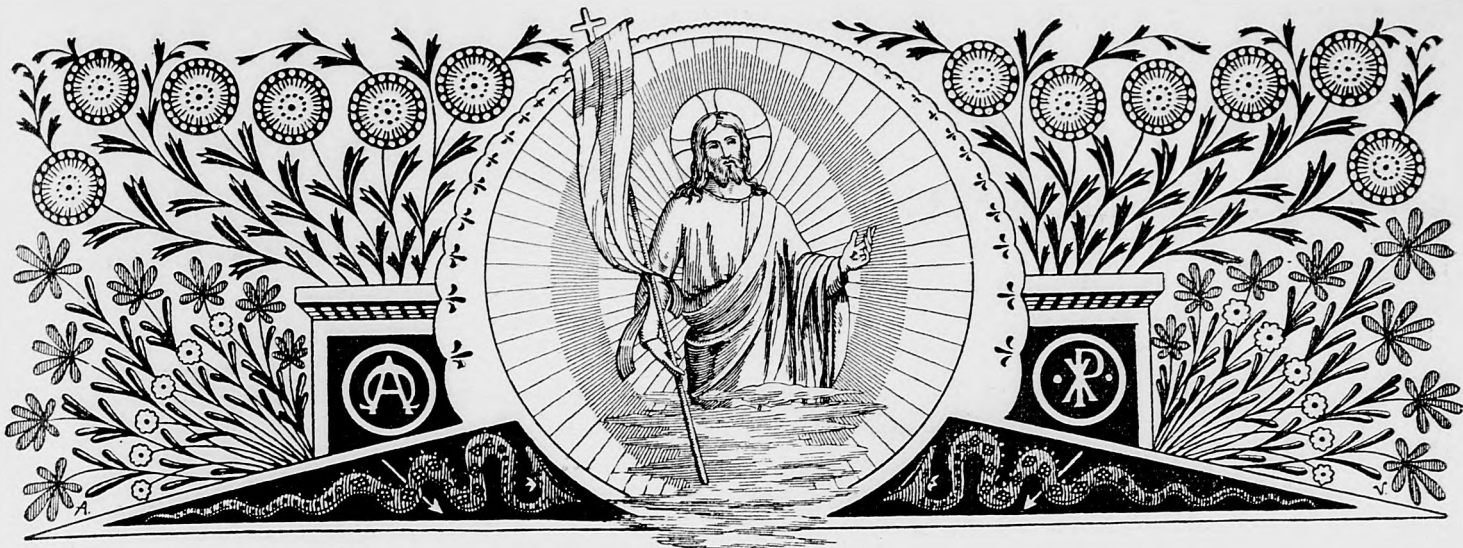
Zverský nápad. Z Detvy píše: Dňa 17. marca pisár A exaander Klein zverský nápad učinil na jednej ešte nevyvinutej služke. Keď služka s cigaretami vstúpila do izby, zaraz zamknul dvere a začal s ňou zápasíť, aj šaty jej roztrhal. Dievčeka volala o pomoc, načo on revolver dvihol na ňu, aby utichla, ale vtedy už pribehli susedi, vylámali dvere a zverského človeka oddali žandarmerii. Bezbožníka odvieďli do baňskobystrického žalára.

Sprostredkovanie poľnohospodárskych robotníkov. Hornovidiecke ministerské vyslanectvo do programu svojho vzalo sprostredkovanie poľnohospodárskych robotníkov. Z toho cieľu na území trenčianskej stolice zadovážilo si počet poľnohospodárskych robotníkov, veľkosť denného platu, jako aj na výživné spôsoby sa poľahujúce dáta. Dľa tohoto popisu v Trenčianskej nachodí sa 25.000 poľnohospodárskych robotníkov, Z tých 6000 v krajine vyhľadáva si svoj chlieb a 19.000 chodia do Moravy, do Čiech a do Pruska. Z tých by ale asi 14.000 radšej v Uhorsku vstúpilo do roboty. Smluvy uzavierajú výlučne na celý gazdovský rok. Na jar a v jaseň mení sa denná mzda medzi 80 haliermi a jednou korunou 40 haliermi. Včas žatvy je denná mzda od 130 do 180 halierov. Za príslušné zbožie prijímajú aj zodpovednú peňažitú cenu. Smluvu uzavru pred kráľovským notárom. V žiline sídlia ministerské vyslanectvo vďačne je k pomoci pri uzavrení smluvy tak robotníkom jako aj prácedajcom.

Zbojnicky mlynársky tovaryš. Z Prešporka oznamujú: Dňa 15. marca do krémy Jozefa Artnera prišiel 27-ročný mlynársky tovaryš Jozef Gajakovič. Krémár zaviedol ho do pivnice, aby ho ponúkol s najlepším vínom. Artner nepodozrive šiel so sviečkou napred, keď Gajakovič chytil revolver a jedno za druhým dva razy strelil na krémára. Prvá guľka netrafila, ale druhá prešla Artnerovi cez šiju a chudák zomdlel. Gajakovič na to ponáhal sa do izby, zo skryne krémárovej ukradol 1000 korún a zutekal. Raneného krémára odvieďli do Viedne na kliniku. Utočníka hľadali a v nedeľu chytili ho v Kismártone.

Hornouhorécké železné baníctvo. Roku 1910. z Uhorska do Pruského Sliezka vyviezli jeden million 207.020 metrických centov železnej kovy.

Preč s alkoholom! V obci Jánoshida pri Jászberénye jednu minulú noc mládenec Štefan Turóczy v opitom stave preklal svojho kamaráta Štefana Petőho. Vraha zatkli. — Vo Francúzsku nedávno popravili jedného zbojníka menom Renard. Keď mu pred popravením ponúkli pohár rumu, aby bol smelší, s hnusotou zavrhnul pohár «O, netreba mi alkoholu — povedal — však alkohol bol ten, ktorý ma na guillotinu priviedol».

VEL'KÁ NOC.

Zvučia zvony — v každom srdeci
 Zbožné city budia :
 Na zvuk zvonov do kostolov
 V húfoch tiahnu Iudia.

Pokoj, radosť i pobožnosť
 Z každej žiari tvári :
 Pevná viera s vreľou láskou
 V nádeji sa pári.

«Nezomrete!» — volá nám Pán
 — Sľub jeho je nezvratný :
 Pre veškeré človečenstvo
 Veky-vekov platný.

Plesá duša, chválospevy
 K nebesám vysielala :
 Bo vzkriesenie len je pravým
 Zavŕšením diela.

Veľká noc v Jeruzaleme.

Svätý Hrob Boží nachodí sa v budove veľmi podozrivnej a nepravidelnej, umiestnený. Zvláštnosť táto je následkom toho, že pod krovom jednej rozsiahlej stavby shromaždené sú všetky historické, v najväčšej úcte držané miesta.

Pri vchode na ľavej strane nachádza sa turecký diván, na ktorom sedávajú Arabi, ktorí majú pri sebe kľúč od dverí vedúcich ku kresťanskej svätyni. Dvere chrámové v čase, keď zo všetkých strán pútnici sa schádzajú, ostávajú za niekoľko hodín z rana k večeru otvorené, v ostatných hodinách dňa náleží právo otvárania dvier kresťanským cirkvám, buď katolíckej, staroverskej alebo gréckej buď arménskej.

Pred dvermi nachádza sa kameň, na ktorom dľa tradície položené bolo telo Krista Pána, keď bolo z kríza sňaté. Tento kameň je pristrený mramorovou tabulou. Za ním nasleduje dlhé sklepenie, cez ktoré

pútnik musí prejsť, až príde do hlavnej časti budovy, ktorá je okrúhlastá a v ktorej dokonávajú sa všetky obrady.

Tu zaujíma hlavnú časť cirkiev staroverská. Medzi stĺpmi nachádzajú sa zvláštne oddelenia, ktoré patria všeliakým kresťanským vyznaniam, Spodné oddelenie patrí katolíkom, starovercom, Abyssincem a Arménom. Druhé alebo vyššie oddelenie patrí arménom a katolíkom a nad týmto nachádzajúca sa «galeria pokánia» patrí len starovercom.

Arkády, ktoré sú zároveň aj oltármi, okrášlené sú nesčíselným množstvom lúčok.

Katolíci a staroverci mávajú svoje lampy zapálené ako na katolíckej tak i na staroverskej sviatky. Miestnosti Koptov a Abbysincov bývajú len jeden raz cez rok otvorené asice v piatu nedeľu pôstnu. Okrúhlasté stredisko má asi 18 metrov prumeru a tu sa nachádza Boží Hrob. Tento je rozdelený na dve časti z ktorých prvá tvorí kaplnku anjelskú a v druhej nachádza sa Hrob.

Obe časti spojené sú nízkymi, v skale vytesanými dvermi. Boky Hrobu, jako aj miesto, na ktorom Spasiteľ ležal, vyložené sú mramorom, povala a stĺpy obvešané sú množstvom drahocenných lúčok, ktoré patria cirkvám rôznych kresťanských vyznaní. Vnútro anjelskej kaplnky ozdobené je žltým mramorom, stĺpmi a rozličnými sochami. Nad kaplnkou vypína sa kupola, ktorá podobá sa biskupskej infuli.

Roku 1851. počala sa táto dutina pukať. Katolíci a staroverci sriadili sbierky na potrebné opravy a francúzsky konsul v Jeruzaleme sídliači obrátil sa so žiadosťou ku francúzskemu vyslanectvu v Carihrade, ku ktorému vtedy táto záležitosť patrila. Vláda turecká len na doľahanie kresťanských mocnárov dovolila opravenie, ale len s tou podmienkou, že pri stavbe dutiny neupotrebia sa žiadne ozdoby, nápisy alebo nič iného, čo by urazilo citlivosť iných kresťanských vierovyznaní. Taktiež turecká vláda podotkla, že touto prácou nenadobývajú si kresťanské cirkve žiadnych nových práv. Bárs smluva ohľadom opravy vystavená bola roku 1863., práce dokonaly sa len roku 1865. Po

dokonanej práci francúzsky konsul odovzdal kľúče tureckému konsulovi, ktorý ich odovzdal patriarchovi staroverskému.

Svätý týždeň, ako vôbec všade, aj v Jeruzaleme začína sa s Kvetnou nedeľou. Od Zeleného štvrtku je chrám Jeruzalemský neustále ľudom preplnený. Z ďaleka došli pútnici s celými rodinami ostávajú v chráme aby neprišli o miesto a preto donášajú sebou aj podušky, na ktorých prenocujú. Ak sviatky katolicke padnú spolu so sviatkami starovercov, alebo iných vyznání, stisk v chráme neprestáva ani na okamih. Na Hrob Boží dáva pozor turecká stráž.

Najväčšie zástupy pútnikov dochádzajú na sviatky staroverské a najväčší stisk býva v Bielu sobotu. Na tento deň vojsko turecké obkľúči Hrob Boží, slobodné miesta zaujaté sú pútnikmi. Každý vehod, haždé miestečko zaujaté je veriacimi, z ktorých každý drží v rúke 33 sviečok.

Na jednej strane po zdlžke Božieho Hrobu stojí oddelenie arabských vojakov a na druhej oddelenie arménskych. O druhej hodine popoludní začína sa processia starovercov a potom ostatných kresťanských vierovyznání. Staroverci tri razy obídu okolo kostola, v ktorom za tento čas nehorí ani jedno svetlo. Potom vstúpi patriarcha do kaplny sv. Hrobu v sprievode biskupov arménskych a zatvorí za sebou dvere. Za tým po niekoľko okamihoch z postranných otvorov svätého Hrobu počína plápolaf oheň, ktorý celé shromaždenie víta s jasotom a všetky zvony na väži oznamujú to vyzvánaním.

Každý usiluje sa teraz čím skôr zapáli svoju sviečku na tomto plameni. V niekoľkých okamihoch zmení sa vnútro chrámove v celé more svetiel a plameňov. Patriarcha s biskupmi ide s rozžatou sviecou k oltáru staroverskému a zapáli všetky sviece a lampy na ňom.

Staroverskí pútnici hneď po ceremonii rozídu sa a ktorí sú z blizkkých obcí, zanesú svätým ohňom zapálené sviečky do svojich obcí, pútnici z ďalších krajov odložia si vyhasnuté sviece, vyberú sa do najbližšieho prístavného mesta a odcestujú do svojich vlastí.

Vo Veľký Piatok.

Bolo to raz na Veľký piatok. Jedon priateľ môj zaviedol ma do kruhu učených mužov. Keď sme došli ta, jedon z nich najučenejší zo všetkých prítomných, prednášal svoje náhľady o Bohu, o Kristu Pánu, o viere, o duši, o jej živote po smrti — o takých veciach, ktoré mne byly nejasné, rúskou svätej tajnosti zastrené. O ktorých mal som len hmlisté tušenie a nie istotu...

A jako isto, povedome hovoril ten učený, veľaučený muž!

Nebolo uňho nič temného, všetko mu bolo zjavené, jasné.

On držal sa «čistého rozumu». Čo srovnávalo sa

s jeho rozumom — to prijímal: čo odporovalo «čistému rozumu» to zavrhoval.

Len rozum a rozum!

Veľaučený muž poľahku, hrave rozluštil tajnosti nadzemské.

Ostatní počúvali s obidvom jeho «rozumné» slová a prisvedčali mu.

Zamyslený odišiel som z tejto učenej spoločnosti V hlave vírily mi veci, ktoré som počul...

Išiel som popri kostole t.-skom. Tam pri dverách stojí jednoduchý kamenný križ a na ňom Spasiteľ umučený...

Malá červená lampa horí večne na križi.

Ku križu blíži sa chudobne, veľmi chudobne odená ženština. Na bladej tvári vidno jej stopy žiaľu a smútku.

Žena klesla na kamennú dlažbu pod križom. Prezehnala sa križom, po lícach stekaly jej slzy. V hlbokkej pokore sklonila hlavu a modlila sa.

Po chvíli znova sa prekrižovala a zdvihla oči ku Spasiteľovi na križi... V jej tvári zračila sa hlboká viera a nádej nekonečná!

Oh, kde ste rozumkári, ktorí so svojim biednym rozumom chcete vyzvedef nevyzpytateľné tajnosti Božstva, duše a viery.

Celý rozum váš, všetka učenosť vaša, tisíce vašich kníh nie sú vstave vykonať v srdci jediného človeka to, čo v duši tejto úbohej ženy vykonala krátka vrúčna modlitba.

HOSPODÁRSTVO.

Plodná sila semena.

Mnohokrát stalo sai že v egyptských starých hroboch, ktoré v takzvaných pyramidach byly umiestnené našli pri mrtvole všeliaké semená, ktoré potom nazvali žitom mumii.

Dľa udania toto žito cez stá a stá rokov udržalo svoju plodnú silu a pekne vyhnalo. Aj o tom sa môže človek dočítať, že v rimanských hroboch veľa sto rokov starých. našli tiež všeliaké semená, ktoré zasiali a tieto tiež vyhnaly.

O jednom anglickom kňazovi sa rozpráva, že našiel v jednej olovenej umrlejš truhle z 12. stoletia asi za hrsť semena, ktoré zasial do hrnce, kde onedlho vyhnalo. Vzdor toho tvrdenia nemôžeme verif, že by semeno čo len sto rokov zachovalo svoju plodnú silu, ale to jedno je pravda, že dobre udržané semeno plodnú silu za dlhý čas neutrati. Čerstvé semeno vdychuje a vydychuje čerstvý vzduch tak, jako to živočích robí, ale pokusami presvedčili sa, že toto dýchanie

môže byť časom až príliš zmenšené, ba aj celkom zastavené, bez toho, že by semeno plodnú silu ztratilo. Semeno žitné, ovsené, anisové a lobeliové vložili do ľadovne, kde bolo 53 stupňov zimy a nechali ho tam za 118 dní. V takejto veľkej zime semeno muselo prestať žiť. Keď potom semeno zasiali, nuž vyhnalo; len semeno lobelie nemalo viac plodnej sily.

Jeden nemecký botanik robil pokusy ohľadom zachovania plodnej sily semena a presvedčil sa o tom, že v každej pôde, kde kedysi volajaké rastliny boli, aj po rokoch môžeme nájsť semená týchto rastlín. On totižto vyhľadal taký kus miesta, kde od dávnejších čias už žiadna rastlina nerástla, vyzvedel sa aj to, že kedy bolo toto miesto posledný raz zasiate. Potom nakopal na tom mieste hliny, najprv v hĺbke 8 cm., neskôr v hĺbke 16 a 24 cm., dal túto do kvietnikov a opatrne prikryl, aby sa tam náhodou z vonku iné semeno nedostalo. Za krátky čas začaly sa rastliny v kvietnikoch zelenáť. Teda tie semená, ktoré už 22—46 rokov ležali v pôde, teraz razom vyhnaly a narástlo asi 76 druhov všeliakých rastlín. Je pravda, že ani jedna z týchto rastlín sa silne nevyvinula, čo bolo dôkazom toho, že plodná sila semena oslabla. Ďalej robil pokusy s pôdou jednej hory, ktorá ale pred 150 rokami za roľu slúžila. Odtiaľto tiež nabral zeme, z hĺbky asi 32 centimetrov a spozoroval, že časom tie isté rastliny začaly zo zeme vyrastať, ktoré pred dlhým časom bývaly tam siate. Dľa tvrdenia tohoto botanika semeno zachová svoju plodnú silu aspoň za 50 rokov, ba nekedy aj za dlhší čas.

Dobré rady pre gazdov.

Poľnú prácu konaj vždy na čas. Nehľad na to, že kedy je vo zvyku, lež na to, že kedy môžeš tú prácu dobre spraviť-

Hnoj nielen sbierať, lež aj opatrovať treba.

Opatruj svoje role, siatiny, aby aj ony teba mohli opatrovať!

Do dobre obrobenej pôdy sej dobré čisté zrno, ak budeš siať smet — tak aj žať budeš smet!

Jestli len môžeš tomu vyhnúť, zrno na siatie nikdy nekupuj na trhu.

Pred siatim probuj, ako kľúči to zrno, ktoré chceš zasívať

Dobré zrno na siatie není drahé.

Ani raz nezabudni na čas zameniť si zrno na siatie.

Na Horniakoch žijúci mali gazdovia nech sa prichytia k pestovaniu ľanu, lebo ten im aj v lete aj v zime dá robotu.

DOPISY.

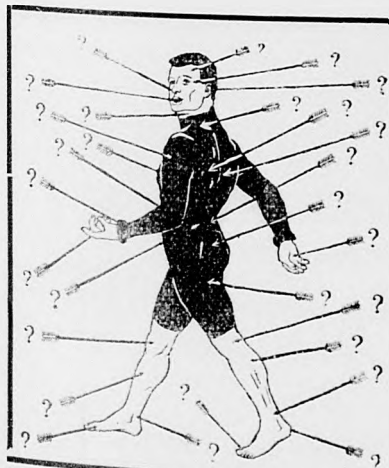
Ružomberok (lpt. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Ráče prosím tieto riadky uverejniť v našom Kresfane.

Zaiste posluži to k obveseleniu našich milých bratov slovenských, keď len v krátkosti opišem, ako ružomerskí starí liberáli vydržovali shromaždenie 27. marca. Aby toto shromaždenie skvele vypadlo, rozposlali najatých kortešov, ktorí po celom okolí lietali ako kopovi po žeravom uhli. Znami korteši títo smradlavou čertovicou poriadne rozpáleni, navádzali náš ľud sladkými rečiami, aby húfne prišiel ku tomuto shromaždeniu, bo vraj takého veľkolepého shromaždenia ešte nikdy nebolo a ani nebude v Ružomberku. Najatí korteši starých liberálov neustávali sa darmo. Zajedno sa dobre napili a zadruhé dosiahli toho veľkého víťazstva, že ku tomu obrovskému shromaždeniu prišlo niekoľko najasenejších rychtárov, šesť opílych židovských kočišov a veľmi málo zvedavých. Keď už táto slávna spoločnosť pospolu bola, vystúpil ako rečník budúci liberálny kandidát ružomerský. Jeho meno je pobočná vec. Tento

Máte bolesti?

Potrebuje Fellerov Elsa-Fluid a Fellerove Elsa pilulky, ktorých je jediný dorábateľ EUGEN V. FELLER dvorný lekárnik v Štubici Kostolná u. č. 18. (Záhreská stolica)

I. Fellerov Elsa-Fluid dľa našej vlastnej skúsenosti uľavuje bolesti, lieči, občerstvuje svaly a členky posilňuje, slabosť čuvov (nervov) kľania v bokoch, trnania v údoch, vytknutie, influenzu, bolesť očí, migránu a mnohé tu nespomenuté nemoci. Fellerov Elsa-Fluid nemajúceho páru výsledkom užívajú proti kašľu, zachrýpnutiu, náteho, boleniu prs a hrdla, zimničnému stavu a z prievanu alebo z prestidnutia pochádzajúcim neuhom. Opravdivý je len v tenkrát, keď každá sklenička je opatrená «Feller»-ovým menom a ochrannou známkom. 12 malých alebo 6 duplovaných, alebo 2 špeciálnych skleničiek bezplatne po pošte zašle za 5 korún, 24 malých alebo 12 duplovaných alebo 4 špeciálnych 8 korún 60 halierov, a 48 malých alebo 24 duplovaných alebo 8 špeciálnych 16 korún.

II. My žiadame tu na vedomosť priniesť, že tisíce ľudí užívajú «Fellerove čistiacie Rebarbarove Elsa pi ulky» čo výtečný liek proti žalúdočným nemociam, kŕčom, nechuti k jedlu, páleniu obličiek, tlačeniu žalúdka, dráždeniu k vracaniu, fažobe, nadutiu, maternici, zatvrdnutiu stolice, rozličným trovitelným znakom, nervozit, zimničným nápodom, následkom tučnosti, bolesťou zlatej žily, hnušobe atď. 6 škatuliek po pošte 4 koruny. — Chránme sa od nápodobnín a každý nech adresuje takto: EUGEN V. FELLER, lekárnik v Štubici, Kostolná- ulica 18. (Záhreská stolica.)

liberálny ablegátsky kandidát natáral potom t lko všelia-
kých liberálnych hlupostí, že by to ani všetky kury
Dolného Liptova nepozobaly, pri tom tak rozhadzoval
nohami-rukami, ako poviazaný kohút. Jeho liberálni
posluchači vyvalovali naň oči ako žaba, keď jej dakto
na brucho stúpi a po zakončenej reči s ovesenými no-
sami ako moriaci opustili miestnosť veľkolepého shro-
maždenia. Pri tom ale jedného liberálneho náhončika
korteša stihla hneď zaslúžená pokuta. Mal fažkú hlavu,
potknul sa, padol na zem a vybil si dva zuby. Ostatní
korteši so židovskými kočičmi šli do krémy. Najprv si
upijali, potom sa začali dohadovať a konočne nastala
vojna, pri čom jeden druhému náležite rebra pomastili.
Rozprášila ich policaj. Jednomu kortešovi pošfastilo
sa pred vojnou ufujazdit domov. Tu ale tiež zle po-
chodil. Ponevác bol dofatý, jeho žena tak ho mýkla va-
rechou po nose, že má včul frňák ako elefant a každý
ho pozná pri budúcich voľbách. Takýto koniec vzalo
to chýrne shromaždenie starých liberálov v Ružom-
berku!

Jedon zo zvedavých.

Z Kysúc.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráče prosím tieto riadky uverejniť v našom mi-
lom «Kresťane».

Odpusíte mi, že Vám zas z Kysúc píšem. Nuž ale
ako chudobný človek nemôžem výlety robiť ani do
Ameriky, ani do morských kúpeľov a preto pekne-
krásne doma jem ze niaky s čiernou kapustou a keby
nebolo zima, kúpil by som sa v Kysuci. To ale nepatrí
k veci, o ktorej idem písať. Treba sa mi odakovať
mojmu priateľovi Zbúdy, že sa veľa zaujal o to, čo
som v mojom dopise podotknul. Nemalo to síce praj-
ného výsledku, bo naši ľudoví páni vodcovia aj teraz
len tak sladko spia ako predým. Zaiste majú mnoho
roboty v tomto pôstnom čase. Veď ale tento čas už
dlho netrvá a keby môj priateľ Zbúdy vo veľkonočný
pondelok pokropil ich studenou vodou, zaiste by sa
prebudili a nás verných ľudakov svolali by ku stoličnej
porade. U nás v Trenčiansku nadovšetko potrebná je
stoličná porada, ináč nás liberali zas vymlatia pri naj-
bližších voľbách. Pekne prosím ešte raz mojho priateľa
Zbúdy, nech trochu podúri našich panov vodcov, aby
v Trenčianskej čím skorej vydržovali stoličnú poradu,
a organizovali našu kresťanskú ľudovú stranu. Ostatne
Vš tkým mojím krajanom tak doma, ako aj za morom
srdečne prajem veselé sviatky.

Jano Otruba.

Terhely (Terchova, trenč. stol.)

Pochválen Pan Ježiš Kristus

Velactený Pán Redaktor!

Ráče prosím tieto riadky uverejniť v našom
«Kresťane».

Pekné shromaždenie mali sme u nás 25. marca
vo sviatok zvestovania Panny Marie. Náš všestranne

oblúbený pán dekan-farár Georg Czaisel neunávene stará
sa nielen o naše dušné blaho, lež ako pravý a pečlivý
otec náš i na tom pracuje, aby sme zvláste v týchto
fažkých a drahých časoch aj hmotne sa zveladili. Týmto
cieľom vo výšspomenutý deň svolal našich gazdov a
viacerých, čo zaujímajú sa za ľud pospolitý a vyzval
nás, aby sme si utvorili gazdovský spolok. Návrh dô-
stojného pána dekana farára prijali sme všetci s naj-
väčšou oduševnenosťou a zostavili sme hneď aj sbor
úradníctva nášho gazdovského spolku. Pri prevedenej
volbe vyvolení sú: za predsedu Julius Tafferner hlavný
slúžny, za náhradného predsedu dekan-farár Georg
Czaisel, za správcu Koloman Kindernai pánsky polesný,
za zápisníka notár Arnold Bodnár, za pokladníka On-
drej Valló. — Do výboru vyvolení sú: Dr. Siehtancz
lekár, Ludvik Bakon kaplán, Jozef Kasztelovics, Ján
Hanuliak, Ján Való-Hubanjar, Michal Durnek, Vincenc
Stassó a Jozef Štepančiak. Do dozorného výboru vy-
volení sú: Gustáv Vizolajszky, Ján Valló a Adam
Czingel.

Utvorením tohoto gazdovského spolku náš dôstojný
pán dekan-farár Georg Czaisel veľké zásluby zadovážil
si o hmotný blahobyt svojho ľudu. Daj mu Bože stá-
leho zdravia, sodpovednej sily a hojných milostí, aby
v jeho fažkej lež blahonosnej práci cez mnohé letá
pokračovať mohol.

Povdačný gazda.

Známa spisovateľka a básnička Paula Maria
Egger Schmitz-Hausen v liste upravenom na V. Eugena
Fellera vyslovila sa nasledovne: «Musím vám odpísať,
že Fellerov Elzafluid, ktorý dostala som od barónky
Freytag, ak mimoriadne dobre účinkoval proti neuralgii
na ktorú som trpela. Z radu ľudstva k veľkej povdač-
nosti vám zaviazaného prjmite tento výraz mojich
vdakov.» Na tisíce podobných osvedčení dôkazom je
výbornosti tohoto domového lieku, z ktorého 12 ma-
lých, 6 duplovaných alebo 2 zvláštne flašky za 5 ko-
rún franko posielajú dorabateľ V. Eugen Feller, dvorný
lekárnik, Stubica, Kostolná ulica 18. (Záhreb. st.)

Odkazy redakcie.

J. K. Sz. Pre Vaše veci vždy necháme miesto. Za
to ale nenôžeme, keď kedy-tedy opozdia sa Vaše listy.

Š. B. N. Vašej žiadosti nemožno sodpovedať.

J. J. P. Ráče prosíme zas poslať daaké besiedky.

Verte

že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!

za 6 korún franko posielajú 3 veľké alebo 6 stred-
ných flašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 2. apríla.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	kor.	22.80—23.50
» stolnobelohradská, nová	«	22.70—23.30
» peštianska, nová	«	22.70—23.30
» banátska, nová	«	22.70—23.30
Proso	«	18.00—20.20
Jačmeň nový, prvotriedny	kor.	20.00—21.00
Raž prvotriedna	«	19.70—19.90
» druhotriedna	«	19.50—19.70
Ovos prvotriedny	«	19.40—19.80
» druhotriedny	«	19.00—19.20
Kukurica	«	18.30—18.60
Konopné sáme	«	29.50—31.00
Datelinové sáme, červená datelina	kor.	215.00—225.00
» » lucerna	«	110.00—136.00

Za 100 kilogrammov.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17.20	16.90	16.60	16.40	16.20	15.80	15.60
č.		7	7½	8			
K.		15.00	14.40	9.80			

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	kor.	15.60—15.80
» hrubé	«	15.70—15.90
Fazula veľká biela	«	28.00—30.00
Fazula strakavá	«	23.00—24.50
Zemiaky (hornouhorské) biele	«	—.—.—.
» » ružové	«	—.—.—.
» » žlté	«	—.—.—.
Hrach lúpaný	kor.	29.00—56.00
Hrach nelúpaný, čistý	«	30.00—32.00
Šošovica čistá	«	40.00—63.00
Rasca (kmin)	«	81.00—81.00

Koloniálny tovar:

Petrolej fiumánsky, krištálový	kor.	48.00—48.00
» » White-Star (***)	«	43.00—43.00
Cukor v klobúkoch	«	99.50—100.00
» kockový	«	101.50—102.00
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	«	73.00—73.50
Spiritus rafinovaný, odanený vo veľkom	«	224.50—225.00

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	kor.	157.00—159.00
Slanina mestská 4-kusová	«	137.00—138.00
» » 3-kusová	«	130.00—131.00

Uhorská krajinská púť do Lurdu

z príležitosti posvätenia skrze uhorských katolíkov postavení X. štácie krížovej cesty v Lurde.

Hlavný ochranc púte:

Jeho Eminencia, najdôstojnejší pán dr. KLAUDIUS VASZARY, kardinál, knieža-primas uhorský, arcibiskup ostrhomský atď. atď.

Ochrancovia:

Jeho Exceľencia, najdôstojnejší pán gr. Karol Csáky, biskup vacovský atď. atď.
 Jeho Exceľencia, najdôstojnejší pán gr. Gustáv Mailáth, biskup sedmohradský atď. atď.
 Jeho Exceľencia, najdôstojnejší pán Július Firczák, biskup munkáčsky atď. atď.
 Osvietený a najdôstojnejší pán gr. Július Zichy, biskup pälikostolský atď. atď.
 Osvietený a najdôstojnejší pán Ludevít Balás, biskup rožňavský atď. atď.
 Monsignore pán Frantisek Schöpfer, biskup lurdský a tarbský atď. atď.

Osvietený a najdôstojnejší pán dr. Medard Kohl, biskup samosatský atď. atď.
 Osvietený a najdôstojnejší pán dr. Tibor Hajdu, arciepát pannonhalský atď. atď.
 Osv. pani grófica Gabriella Szapáry.
 Osv. pani grófica Alexandrova Szapáry.
 Osv. pani barónka Severina Billot.
 Osv. pani grófica Ilona Szapáry.
 Osv. pán gróf Arthur Maldeghe.
 Osv. pán gróf Ladislav Batthyány.
 Veľk. pán dr. Rudolf Radnay, min. triedny radca.

Desiatu štacu posviacť bude osv. a najdôstojnejší pán biskup dr. MEDARD KOHL, ako zástupca Jeho Eminencie kardinála uhorskeho a kniežata primasa. — Duchovný vodca púte:

veľkomožný pr. pán dr. Alexander Gaibl, tit. opát, kanonik (Pozsony, Káptalan-u. 3.)

Smer cesty: Budapešť—Pádova—Miláno—Genova—Nizza—Marseille—Lurd—Nizza—Genova—Pisa—Rím—Loreto—Ancona—Fiume—Budapešť.

CENY: I. trieda 30 K. II. trieda 435 K. III. trieda 265 K. Pre študentov a klerikov III. trieda 230 K. Celé zaopatrenie na ceste a v hostincoch.

Odchod: 29. júla r. 1912.

Návrat: 12. augusta r. 1912.

Riaditeľstvo:

Osv. a dôst. pán dr. Anton Nemes, páp. prelát, tit. opát, farár budínský, predseda.
 Veľkom. a dôst. pán Frantisek Bernátsky, tit. opát, farár (Hódmezővásárhely).

Veľkom. a osv. pán dr. Július Machovich, páp. komorník, farár (Bardoskedd).
 Dôst. pán Lénárd Hegedüs, dekán a farár (Bajmok, st. bács-bodr.)
 Dôst. pán Ján Foltin, farár (Baót, st. ostrih.)

„MILL“ OSADA
Nagyösz
Stredoeuroпы najväčšia

**vino-
hradná-
Š-
K-
O-
L-
A.**

Výhodná
je kúpa kaž toho druhu hodin
v prvej dielni hodin

Hanns Konrad
c. a král. dvorného zasielca
Brüx. č. 2851. (Čechy).

ktorá niklove väčkové ho-
dinky za K 4.—. Lepšie nik-
love stroje za K 1.90, hodiny
do kuchyne za K 3.—. Ho-
diny s kukučkou za K 6.80,
zasielca s 3 ročnou zárukou
na písme. Hlavný denník so
4000 vyzbrazeniami každému
nu žiadosť zdarma a franko.

Lacné česke perie!

5 kilo uov:
tmavé drapané
9.60 K, lepšie
12 korún, Biele
mäkké, jak pa-
per 18 K, 24
Biele ako sna-
mäkké jak pa-
per, drapané 30,
36, 42 K. — **Hotové posteľe.**
Z červeného ovatu 1 dobre
naplnená perina alebo 1 zpodná
perina dĺž. dlhá 116 cm. š-
roka 10.—, 12.—, 15.—, 18.—
2 metre dlhá, 140 cm., široká K
18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška
80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—,
3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm.
široká K 4.50, a 5.50. Krom toho
shotovujeme vo veľkosti dia vôle.
Trojdilovú srstennú matrac na
jednu postel K 27.— lepšej ja-
kovosti K 33. Zasielky vyše
10 korún franko s poštovou do-
bierekou. Výmena a navrátenie
dovoluje sa pri náhrade porta.
Benedikt Sachsel, Lobes 135.
pri Pilsen (Čechy).

Rušeň!

!! S 18 prvými vyznaceniami !!

Ludvik Kállai motor dielna
Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvreljej **Ludvika Kállai**
elektrické benzinlokomobil stroje ku mlatbe
s dvojím vystrojením ku čisteniu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchjší a najdokonalejší mlatebny stroj pritomnosti
Bez strojníka lahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi
domami slamou krytými.

Osobytná trieda pre stroje polného hospodárstva ako:
parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteniu a ku siatu atd.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlast
najlepšie podarili.
Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Pohliadnite

vša potreby na rôzne pred-
mety zo zlata, striebra, ocele,
kože, ručné doroby k upo-
trebeniu v domacnosti, toa-
lettu, zbraň atd., moj boha-
tého obsahu hlavný cenník
so 4000 vyzbrazeniami, ktorý
na žiadosť posielala sa vam
zdarma a franko

cis. a král. dvorný zasielca

Hanns Konrad
Brüx. č. 2846. (Cechy).

**Oznamy prijíma
administracia**

„Krestan“
BUDAPEST

Szentkirályi-utca 28.

**Najlepší český pramen
k objednaníu.**

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé
dobré drá-
pané 2 K,
lepšie 2
koruny 40
hal.: pri-
ma polbiele 2 koruny 80
halierov; biele 4 K, biele
páperové 5 K 10 h.: 1 kg
velmi fajne, ako snah biele,
drapané 6 K 40 h., 8 K.:
1 kg. papierie, sivé 6 K, 7
K: biele fajnové 10 K: naj-
fajnejšie papierie z prs 12 K,
Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové posteľe
z hustej tkniny červeného,
modrého, bieleho alebo
žltého nankingu, 1 perina,
180 cm. dlhá 120 cm široká
s dvomi podhlavkami, každý
80 cm. dlhý, 60 cm široký
naplnený novým, sivým,
velmi trvácim mäkým perim
16 K; polpapierie 20 K; pa-
perie 24 K: jednotlivé periny
10 K, 12 K, 14 K, 16 K;
podhlavky 3 K, 3 K 50 h.,
4 K. Periny 200 cm. dlhé
140 cm. široké 12 K, 14.70
K, 17.80 K, 21 K. podhlavky
90 cm. dlhé 70 cm. široké
4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70
Spodné periny z pevného
vrázkovaného grádlu 180 cm.
dlhé, 116 cm. široké 12.80,
14.80 K. Vývez s postovou
dobierekou od 12 K počnúc
franko. Výmena alebo návrat
dovolené. Za nezopovedné
návrat peňazi obšírny cenník
zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz
č. 826., (Čechy.)

Pri panujúcej veľkej dra-
hote potravných článkov **BRYNZA**
následkom zvláštnej zázivnosti jeho ako nevyhnutne
potrebný článok najobľúbenejší je v každej domacnosti.

Prvá dielňa liptovskej karpátskej ovčej brynza
Filip Pewny Liptovský Sv. Mikuláš
(založená r. 1873)

Odporúča I. brynza (slabú) K 5.50
II „ (silnú) K 5.—

V diezkach po 5 kilogramoch zasela sa franko na každú
poštovú stanicu. Podrobný cenník a reklám-tabula na
žiadosť franko a zdarma.

PLÁŠTE POČASIA

pre pánov, panie a deti
Prvotriedné, vyhotovenie.

Najlepšia krajčirska robota.

No. 850. Plašť pre pánov z dobrej, pev-
nej lodenovej látky, na leto a na zimu
v sivých a olivových farbách, so šn-rami
proti burke a s kapuciou k ocepeniu
komplett

Dĺžka	115	120	125 cm.
Kus K	16.—	17.—	18.—

No. 855. Podabný plašť pre panie s veľkou
kapuciou k zakrytiu širaka čiapky, kom-
plett široký

Dĺžka	115	120	125 cm.
Kus K	17.25	18.25	19.25

Pre pánov a panie plašte z najfajnejších
a najlepších látok v la vyhotovení v
mojom hlavnom cenníku. — Plašte pre
dievčence a chlapcov K 12.—, 13.50,
14.00 v bohatotu výbere. Riziko vytvo-
rené. — Zámerna povolená alebo návrat
peňazi. Zasielca s poštovou dobierekou
vobec známy svetový obchod

HANNS KONRAD
cis. a král. dvorný zasielca
Brüx, číslo 2835. (Čechy).
Hlavný cenník s vyše 4000 vyzbrazeniami
na žiadosť každému zdarma a franko.

Súbežný budiček

Hodiny dia amerického sys-
tému, idú v každom položení,
drej jakosti strojočnou, zárukou
na písme za dobrú chodbu.
K 2.90 3 kusy K 8.—
s osvetleným číselníkom v noci,
kus po K 3.30, 3 kusy 9 K.
Riziko vytvorené! Výmena po-
volená alebo návrat peňazi. Za-
sielca s poštovou dobierekou alebo
pri voprednom zaplatení ob-
nosu prvá dielňa hodin

HANNS KONRAD
cis. a král. dvorný zasielca
Brüx 2828. (Čechy).

Hlavný cenník so 4000 vyzbrazeniami na žiadosť posielala sa
každému zdarma a franko.

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelezete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provodzo-
vanie parcellovania a ku tomuto cieľu udelovanie požičiek. Cieľe ústavu tohoto vytvárajú úžerníctvo každého druhu, preto on sám
nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu upravenia úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa
prácami právnymi, mernickými a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý pe-
stará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkam zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požičku
pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť
ochotne odosiela. — Výhody spoluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osouh,
kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavatelja pozbavia sa všetkých starostí parcellovania
4. Odpredavatel naraz v jednej sumne dostane kápnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa
popredku. — Zvláštné výhody ústavom povolené požičky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky
povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie po-
trebná, potrebuje sa len la né uhodnovenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

Tlačou Stephaneuma uč spol. v Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28/a.